

**Національний університет оборони України
(науковий центр проблем виховання доброчесності та
запобігання корупції у секторі безпеки та оборони) спільно з
Департамент з питань запобігання та виявлення корупції
Міністерства оборони України
за партнерської підтримки Програми ВІ НАТО, Програми ВІ
Академії оборони Великої Британії, Центру з питань
доброчесності в секторі оборони (CIDS),
Міністерство оборони Норвегії**

Defence Academy
of the United Kingdom

ЕФЕКТИВНЕ ВРЯДУВАННЯ ТА ВИХОВАННЯ ДОБРОЧЕСНОСТІ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

*Досвід запобігання корупційним ризикам у секторі безпеки та
оборони України в умовах воєнного стану*

**Матеріали
V Міжнародного науково - практичного форуму
(м. Київ, 11 грудня 2024)**

Київ 2024

Кокошко Ф. І.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри права

ПЗВО «Міжнародний класичний університет

імені Пилипа Орлика»

Клюєв Г. О.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

спеціальності 081 «Право»,

ПЗВО «Міжнародний класичний університет

імені Пилипа Орлика»

ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ І ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Корупція являє собою складне соціально-економічне явище, що характеризується зловживанням довірою в інтересах приватної вигоди, що, у свою чергу, має численні негативні наслідки для суспільства, економіки та державних інститутів.

По-перше, корупція підриває ефективність державного управління [1]. Вона призводить до нерационального використання бюджетних ресурсів, оскільки фінансові потоки, які могли б бути інвестовані в соціальні програми, інфраструктуру або розвиток, часто перенаправляються в кишені корумпованих осіб. Це негативно вплине на соціально-економічний розвиток країни, знижуючи рівень життя населення та доступ до базових послуг, таких як освіта та охорона здоров'я.

По-друге, корупція спотворює конкурентне середовище, що призводить до зменшення інвестиційної привабливості. Інвестори виявляють обережність щодо країн з високим рівнем корупції, оскільки це створює ризики та невизначеність у веденні бізнесу. Як наслідок, це обмежує можливості для економічного зростання та інновацій.

По-третє, корупція послаблює довіру громадян до державних інститутів і демократичних процесів. Вона створює відчуття несправедливості та безкарності, що може призводити до соціальної напруги, протестів та політичних криз. Зменшення довіри до держави часто супроводжується дестабілізацією політичної системи.

У світлі вищезазначених аспектів, актуальність теми "Шляхи мінімізації корупційних ризиків у секторі безпеки та оборони України в умовах воєнного стану і післявоєнного відновлення" є очевидною. У період, коли країна стикається з викликами безпеки та необхідністю швидкого відновлення, дієві механізми боротьби з корупцією в цих критичних сферах можуть не лише забезпечити ефективне використання ресурсів, але й зміцнити довіру до державних інститутів, сприяти стабільності та розвитку країни в цілому. Тому вивчення та реалізація заходів щодо мінімізації корупційних ризиків є важливим завданням для забезпечення національної безпеки та соціально-економічного розвитку України [1]. У даній роботі пропонується проаналізувати шляхи мінімізації корупційних ризиків у зазначеній сфері.

Першим кроком у боротьбі з корупцією є систематизація знань про існуючі корупційні схеми в секторі безпеки та оборони. До таких порушень можуть належати завищення цін на

військову техніку, нецільове використання бюджетних коштів [1], а також порушення при проведенні конкурсів для постачальників. Необхідно створити механізми контролю та моніторингу, які б дозволили своєчасно виявляти та реагувати на подібні правопорушення.

У період воєнного стану, коли держава потребує максимальної ефективності у використанні ресурсів, важливим є запровадження прозорих механізмів публічних закупівель. Варто адаптувати існуючі процедури до вимог воєнного часу, забезпечуючи відкритість і дотримання принципу конкурентності. Досвід країн, які успішно подолали корупційні ризики, свідчить, що використання електронних платформ для проведення закупівель може істотно зменшити можливості для корупційних дій.

Успішна боротьба з корупцією в секторі безпеки та оборони вимагає консолідованих зусиль з боку держави, цивільного суспільства і міжнародних партнерів. Необхідно створити координаційні платформи для моніторингу і оцінки ризиків, а також надання рекомендацій щодо покращення існуючих процесів. Спільно з неурядовими організаціями та міжнародними експертами можна забезпечити незалежний аудит та оцінку ефективності впроваджених заходів.

Таким чином, подолання корупційних ризиків у секторі безпеки та оборони України є надзвичайно важливим завданням, яке потребує комплексного підходу та сталих реформ. Запровадження прозорих закупівель та активна участь громадськості у контролі за діяльністю цього сектору – запорука успішної боротьби з корупцією. Лише завдяки систематичним та консолідованим зусиллям можна досягти стабільних і позитивних результатів у забезпеченні національної безпеки та захисту інтересів держави і суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Малишко І.В. Міжнародний досвід подолання корупції в умовах війни. «Антикорупція та доброчесність»: матеріали Всеукраїнського круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією – м. Біла Церква: БНАУ, 2023. 73 с. С. 8-10 URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/9596/1/Mizhnarodnyj_dos.pdf.